



Školní vzdělávací program
Dopomáháme (si) v růstu.

Lesní mateřská škola Dobroděj, z.s.

Lesní mateřská škola Dobroděj

Březina, okres Brno-venkov

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

DOPOMÁHÁME (SI) V RŮSTU.



Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	4
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	5
3. PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	6
ORGANIZACE	9
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	12
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH	12
VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	13
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	14
Kritéria pro přijímání dětí do MŠ.....	15
Adaptační program.....	15
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	17
Principy, metody a formy vzdělávání v lesní mateřské škole.....	23
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	25
6.1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)	26
6.2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická).....	26
Jazyk a řeč.....	26
Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace	26
Sebepojetí, city, vůle	26
6.3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)	26
6.4 Dítě a společnost (oblast sociálněkulturní)	27
6.5 Dítě a svět (oblast enviromentální).....	27
A/ OBDOBÍ DOZRÁVÁNÍ	31
B/ OBDOBÍ SVĚTEL.....	33
C/ OBDOBÍ PROBOUZENÍ.....	35



D/ OBDOBÍ SLUNCE	37
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM	43



1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název:	Lesní mateřská škola Dobroděj, z.s. – Dopomáháme (si) v růstu
Sídlo:	Březina č. p. 24, 679 05, Březina
Email:	lmsbrezina@gmail.com
Web:	lmsdobrodej.cz
Tel:	+420 605 111 676
IČO:	22606262
Zřizovatel:	Zřizovatelem školy je spolek rodičů a pedagogů – Lesní mateřská škola Dobroděj, z.s., kteří se významně podílí na jejím fungování a rozvoji.
Statutární zástupce:	Věra Kelblová
Zpracovatelé ŠVP:	BcA Barbora Dohnalová, Bc. Silvie Justová
Č. j.:	OS 2018/03

Platnost školního vzdělávacího programu od 1. 9. 2018 do 31. 8. 2021

Pedagogická rada projednala a schválila ŠVP 16.8 2018.

Výbor spolku projednal a schválil ŠVP dne 1. 9. 2018.

Zdroje:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Dítě v úctě přijmout, autor Táňa Šmolková

Ekoškolky a lesní mateřské školy, Tereza Vošahlíková, 2010



2. Obecná charakteristika školy

Provozní doba:	8:00 hod. - 16:30hod., celodenní provoz
Počet tříd:	1 - třída je věkově smíšená
Kapacita:	15 dětí zpravidla ve věku 2 - 6 (7) let se dvěma průvodci denně (z celkového počtu dvou učitelek a dvou chův)

Lesní mateřská škola Dobroděj inspirovaná zdravou školou, přírodní, lesní a waldorfskou pedagogikou vznikla v roce 2013 v Ochozi u Brna. Po třech letech působení byla přestěhována do krásného prostředí na okraj obce Březiny.

Zázemí MŠ tvoří jurta postavena na louce v těsné blízkosti lesa. Hygienické zařízení je tvořeno dvěma venkovními toaletami, které jsou zvláště pro učitele a děti. Okolí školy dále doplňuje dřevník, přístřešek s pecí na chleba, zahrada s herními prvky, zahrádka pro pěstění plodin, bosonohá stezka, indiánské týpí ke společenským událostem a hrám dětí.

Pro každodenní výlety využíváme blízký les pod správou Školního lesního podniku Křtiny, navštěvujeme městyš Křtiny i obec Březina. LMŠ spolupracuje se ZŠ a MŠ Březina, s obcí Březina, domovem pro seniory Santini ve Křtinách a se spolkem OUKEJ.

Do všech fází provozu školy se zapojuje komunita rodičů.



3. Podmínky předškolního vzdělávání

Věcné podmínky

Pro svůj přirozený vývoj potřebují děti hračky, které podněcují jejich myšlení, fantazii a kde se samy mohou projevit tvůrčím způsobem. Proto jsou hračky často vyrobeny ručně, upřednostňujeme přírodní materiály (dřevo, vlna). Využíváme také rozličné přírodniny – mušle, kameny, šišky, listy, květy, včelí vosk apod. Děti mají na výběr i z klasických hraček - stavebnice, puzzle, maňásci, koleje s vláčky, velký výběr knih, panenky, autíčka, pexeso apod. Máme snahu hračky, hry a materiál umisťovat ve třídě tak, že jsou pro děti snadno dostupné. Vnitřní vybavení jurty je uspořádáno jednoduše a účelově, tak aby se děti snadno orientovaly a byla podpořena jejich samostatnost při sebeobsluze a hygieně. Nábytek je převážně dřevěný. Ke spaní rozkládáme postýlky. Každé dítě má označenu vlastní postýlku a na určeném místě také ložní prádlo. V prostorách školy se nenachází žádná audiovizuální technika.

Na pozemku mateřské školy je školní zahrada se dvěma pískovišti, houpačkami, bosonohou stezkou a dalšími herními prvky. Součástí zahrady je přístřešek s pecí na chleba a zahrádka určená k pěstění plodin.

Od června 2018 se vedle jurty nachází indiánské týpí pro potřebu slavností a akcí pořádaných školkou, dále také na předškolní přípravu a společné aktivity všech dětí.

Věcné podmínky přizpůsobujeme vzdělávání dětí nadaných, dětem s SPV podle přiznaného stupně podpůrných opatření, dle doporučení školského zařízení a dětem dvouletým.

Záměr:

- *Získat finanční prostředky pomocí grantů na realizaci projektu terasa a zahradní domek v rámci tří let.*
- *Vytvoření skutečného dřevěného skřítka Dobroděje jako průvodce dětí, realizace: 2020*
- *Upravit prostředí u jurty pro možnost stravování a odpočívání venku v horkých dnech. realizace: 2018- 2021*
- *Vyřešit rozdělení šatních skříněk pro přehledné uložení oblečení a náhradního oblečení dětí; zaměřit se na zlepšení uložení oblečení zejména pro děti dvou a tříleté a děti s podpůrnými opatřeními. realizace: 2018-2021*
- *Ve spolupráci s obcí Březina zavést vodovodní přípojku na pozemek LMŠ, realizace: 2019 -2021*

Životospráva

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je dostatečně flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program).

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.



Stravování

Stravování zajišťuje ZŠ a1 MŠ Březina dle požadavků vyvážené stravy pro předškolní děti. Děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti do jídla nenutíme. Podporujeme a vedeme děti, aby byly samostatné a nezávislé v kuchyni - děti se účastní úpravy stolu před i po jídle. Děti jsou vedeny ke kulturnímu stolování. Při jídle sedíme všichni u dvou stolů, držíme se za ruce a začínáme společným přáním a poděkováním (píseň). Děti mají vždy dostatek času a klidu na jídlo.

V průběhu dne se mohou kdykoliv napít, k dispozici mají čaj, vodu.

Pohyb

Každý den jsou děti venku v okolí školy, na vycházce a na školní zahradě. Délka pobytu venku se řídí stavem ovzduší a povětrnostními podmínkami, kterým je uzpůsoben i program činností. Vhodným způsobem pečujeme o duševní a fyzickou pohodu dětí. Program probíhá v lese za každého počasí. V případě velmi nepříznivého počasí, čímž se rozumí venkovní teplota pod -10 stupňů nebo prudký nárazový vítr (bouřka), se činnost LMS přesouvá do ZŠ a MŠ Březina.

Respektujeme potřeby dětí dvouletých, nadaných a se speciálními vzdělávacími potřebami. Podmínky životosprávy přizpůsobujeme vzdělávání dětí nadaných, dětem s SPV podle přiznaného stupně podpůrných opatření, dle doporučení školského zařízení a dětem dvouletým.

Záměr:

- *Vést děti ke správnému stolování a dodržování zásad etikety, realizace- 2018-2021.*
- *Ve spolupráci s rodiči zajistit dětem na oběd talíře a misky, místo nepraktických krabiček, realizace- 2019- 2021.*
- *Vytvoření lesní pohovky, realizace – 2019-2020.*

Psychosociální podmínky

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se učíme vzájemné důvěře, toleranci, ohleduplnosti a zdvořilosti, solidaritě, vzájemné pomoci a podpoře. Především důvěryhodnost a spolehlivost (autenticita) je základem našeho soužití. Volnost a osobní svoboda dětí by měla být dobře vyvážená s nezbytnou mírou pravidel, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a pravidla soužití, na jejichž tvorbě se děti podílí. Respektovat tato pravidla se děti učí především nápodobou, důležitý je vzor dospělých.

Třída je věkově smíšená, mladší děti se učí od starších. Nově přichozí děti mají možnost se postupně adaptovat na prostředí školy za přítomnosti svých rodičů.



Pedagogický styl a vzdělávací nabídka odpovídá zásadám přírodní a intuitivní pedagogiky. Děti jsou vedeny přímou, vstřícnou pozitivně laděnou komunikací. Věnujeme se vztahům dětí ve třídě a celkovému klimatu třídy. Prosociální práce učitelů směřuje k prevenci šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí

Děti mají dostatek příležitostí zažívat dobrodružství v lese, na louce, pozorovat přírodu a využívat její nekončící bohatství k hrám a učení. Vycházíme z poznatků o pozitivních účincích venkovního prostředí na zdraví, dovednosti i znalosti dětí.

U dětí respektujeme různou dobu spánku.

Jako stěžejní pro tvorbu i realizaci výchovně-vzdělávacího programu považujeme tyto hodnoty:

1. Bezpečí

Děti jsou chráněny jasnými pravidly, ve kterých mají oporu pro svobodné navazování vztahů s ostatními. Velice důležité je pravidlo – Na dohled a na doslech – dodržujeme bezpečnou vzdálenost, když se pohybujeme po lese, zároveň respektujeme tempo každého dítěte a jeho potřeby.

Dále - Mně se to nelíbí, které je jasným signálem k druhému, aby zastavil své jednání. Další pravidla pro bezpečí: - Vždy, když si nevím rady, zavolám dospělého, který mi pomůže - Když si hraji, stále mám dospělého na dohled (hlavně v lese) - Reaguji na volání dospělého (zastavím se a otočím se k němu).

2. Dobré mezilidské vztahy

Je kladen důraz na dobré vztahy dospělých k dětem i na vztahy mezi dětmi navzájem:

a) Úcta ve vzájemných vztazích: Neposmívám se druhým; Nepoužívám k oslovení hanlivých jmen; Dělán legraci, jen když to druhému nevadí

b) Přátelství a vzájemná pomoc: Přátelství podněcujeme pomocí příběhů (o zvířatech, květinách), kde dobrý konec je podmíněn vzájemnou pomocí a přátelstvím. Děti povzbuzujeme, aby o sobě mluvily (ostatní je tak lépe poznají) a aby si pomáhaly (např. otevření svačiny, pomoc při lezení do kopce, nesení klacíků, vyrobení hračky, nalití čaje pro všechny, rozdání talířků na oběd, dělíme se při rozdávání výrobku, který jsme společně upekli/uvařili....).

c) Empatie: Dětem pomocí příběhů ukazujeme, jak se vcítit do druhého a jak mu pomoci (v rámci svých sil). Pokud jedno dítě nechtěně ublíží druhému, vedeme ho k tomu, aby se sám snažil vyřešit situaci - útěcha, pofoukání, omluva. Snažíme se, aby si děti všimaly smutku nebo bolesti druhých a pokusily se je řešit.

3. Pravda

K dětem přistupujeme vždy pravdivě. Ukazujeme jim, že pravda, ač je někdy nepříjemná, je pro život důležitá. Dáváme pozor, abychom nezaměnili lež za fantazii. V tomto věku se dětem občas stírá rozdíl mezi realitou a fantazií (mají svůj svět plný zázraků). Proč děti lžou? Často ze strachu nebo získání pozornosti.



Tím, že vytváříme bezpečné prostředí a děti tzv. nevyslycháme a nesoudíme, předcházíme lhaní ze strachu. Téma cti a pravdomluvnosti mají děti opět možnost prožít v našich příbězích. Rytířské ctnosti. Máme témata dobrých skutků – máme i váhy kde vážíme dobro a zlo (Michaelské období).

4. Svoboda

Umožňujeme dětem prožít svoji svobodu v bezpečném rámci - např. výběr cíle vycházky, výběr písničky, výběr knížky na čtení). Při rozdílných názorech ukazujeme, jak situaci řešit - např. hlasování, domluva. Pokud je potřeba dodržet určité pravidlo, nabízíme alespoň možnosti - např. dítě nechce u jídla sedět- nabídneme několik míst k sezení. Ukazujeme dětem, že každá svoboda má svoje hranice - viz hodnota Bezpečí (pravidlo To se mi nelíbí). Svoboda pohybu.

5. Odpovědnost

Odpovědnost za své skutky. Co udělám, co řeknu, má své následky. Prožití dopadu přirozeného důsledku mé činnosti. Pravidla a příběhy, které děti učí, že mají svoji hlavu, sílu a moc věci rozhodovat, zastavit a sdělovat své pocity a názory. A nemusí k tomu používat fyzickou sílu, křik, vztek, lži.

Psychosociální podmínky přizpůsobujeme vzdělávání dětí nadaných, dětem s SPV podle přiznaného stupně podpůrných opatření, dle doporučení školského zařízení a dětem dvouletým.

Záměr:

- *Přiměřená zátěž dětí bez negativního vlivu spěchu, realizace 2018-2021*
- *Klást větší důraz na prohlubování prosociálního chování u dětí; soucítění a pomoci druhým dětem, realizace: 2018-2021*
- *Dbát na dodržování dohodnutých pravidel a tím zajistit psychosociální pohodu a bezpečí, realizace: 2018-2021*

Organizace

Průběh dne v LMS přizpůsobujeme vzdělávacím potřebám a zájmům dětí, respektujeme biorytmy dítěte, potřebu aktivity a odpočinku, zejména u dětí dvouletých a dětí s SPV. Podporujeme u dětí samostatnost, poskytujeme jim pocit jistoty, klidu a bezpečí.

Průběh dne v naší lesní mateřské škole:

- | | |
|--------------|---|
| 8:00 | Otevření školky, |
| 8:00 - 8:30 | setkání u jurty - příchod rodičů a předání dětí, |
| 8:30 - 11:30 | putování v přírodě (přivítání v Ranním kruhu, pozorování přírody, činnost podle ročního období), svačina, dvouleté děti možnost vrátit se dříve |
| 11:30 -12:00 | příchod do školky, umytí, chystání stolů na oběd |



- 12:00 - 12:30 oběd (prostření, tradiční říkanka, uklizení si po sobě, hygiena),
- 13:00 - 14:30 poobědní odpočinek (rekapitulace prožitého dopoledne v doprovodu xylofonu, vyprávění/čtení příběhu, možnost usnout, pro starší děti klidné činnosti a předškolní příprava),
- 14:00- 14:30 předškolní příprava – dle individuálních podmínek
- 14:30 - 16:00 probouzení, umytí, svačina, volná činnost dle výběru dětí uvnitř či venku
- 15:00 - 16:30 vyzvedávání dětí.

Organizaci dne přizpůsobujeme vzdělávání dětí nadaných, dětem s SPV podle přiznaného stupně podpůrných opatření, dle doporučení školského zařízení a dětem dvouletým.

Záměr:

- *Vytvoření klidného, uzavřeného koutku v okolí jurty, pro možnost dětí uchýlit se do soukromí, realizace 2019-2021.*

Řízení mateřské školy

Mateřská škola má ředitelku školy, která má svou zástupkyni. Na řízení se podílí všichni zaměstnanci. Pedagogové jsou včas a v dostatečné míře informováni o záležitostech školy. Ředitelka podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků podle jejich zájmu.

Informační systém - mezi pedagogy:

- pedagogické kolegia (1x měsíčně),
- nástěnka,
- emailové zprávy,
- individuální rozhovory.
- sms zprávy (WhatsApp)

Učitelky - rodiče:

- webové stránky,
- individuální rozhovory (rodiče si mohou vybrat vyhovující termín) – 4x ročně, možnost osobní domluvy kdykoliv dle potřeby rodičů i pedagogů
- třídní schůzky (2-3x ročně),
- emailové zprávy, SMS zprávy
- Facebook



Záměr:

- *Jasně a srozumitelně vymezení povinností, úkolů a kompetencí, za které nese zaměstnanec zodpovědnost. realizace: 2019 - 2021*
- *Vytvoření odolné nástěnky před jurtou s krátkodobými informacemi pro rodiče – realizace: 2019 – 2021*
- *Pravidelné plánování hospitační činnosti ředitelky a učitelek vzájemně, realizace- 2019-2021*

Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický kolektiv tvoří ředitelka, učitelky a chůvy. Všichni pracovníci školy se stále vzdělávají a prohlubují svou odbornost dle schváleného programu vzdělávání.

Do týmu pedagogických zaměstnanců jsou přednostně přijímáni uchazeči s potřebnou odbornou kvalifikací, což vymezuje zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, v platném znění. Při výběru nových členů týmu však zohledňujeme také osobnostní předpoklady a zájem o pedagogický styl školy.

Ředitelka odpovídá za chod LMŠ, řídí činnost LMŠ, schvaluje směrnice LMŠ, má na starosti personalistiku – přijímání, zaškolení nových zaměstnanců, zodpovídá za organizaci práce a podmínky provozu v LMŠ, zodpovídá za koncepci a vzdělávací proces v LMŠ, komunikuje s veřejností a se státní správou, zajišťuje smlouvy, potřebná povolení, svolává porady pedagogických i nepedagogických pracovníků, zadává PR a fundraising

Výkonná ředitelka zajišťuje péči o komunitu rodičů, dětí i pedagogů, včetně zájemců o vzdělávání v LMŠ, zajišťuje péči o zázemí LMŠ, zajišťuje materiální zajištění vzdělávání a programu – ve spolupráci s pedagogy, informuje zaměstnance i zákonných zástupce o změnách v provozu zázemí, zahrady, komunikuje s rodiči, koordinuje pedagogy, stážisty a dobrovolníky, komunikuje s jídelnou Základní a mateřské školy Březina, zpracovává mzdové agendy a podklady pro účetní a ekonomu, spolupracuje na fundraisingu

Zástupkyně ředitelky zastupuje ředitelku v její nepřítomnosti

Pedagog zajišťuje komplexní výchovně vzdělávací činnost dětí dle ŠVP, vytváří podmínky pro cílevědomý osobnostní rozvoj dítěte, připravuje třídní vzdělávací program, vede pedagogickou dokumentaci, vede soustavnou evidenci o vývoji dítěte – diagnostiku dítěte, spolupracuje s rodiči, podílí se na přípravě školních i mimoškolních akcí, účastní se pedagogických rad, nese zodpovědnost za svou práci a svěřenou skupinu dětí, je povinen se dále vzdělávat

Nepedagogický pracovník – průvodce, chůva plní pokyny pedagoga, dohlíží na bezpečnost dětí, poskytuje první pomoc, vede děti k hygienickým návykům

Záměr:

- *Úplná kvalifikovanost zaměstnanců, nahrazovat pedagogické pracovnice odcházející na mateřskou dovolenou kvalifikovanými a kvalitními učitelkami, Realizace: 2019-2021*



Spoluúčast rodičů

V celkové koncepci školy je velmi důležitá vzájemná důvěra a spolupráce mezi rodiči, dětmi a pedagogickými pracovníky. Rodiče se účastní a přímo podílí na chodu mateřské školy - mají možnost spoluvytvářet prostředí, ve kterém děti vyrůstají, společně s pedagogy organizovat a účastnit se slavností, které probíhají v průběhu celého roku, narozeninových oslav svých dětí, mají možnost účastnit se společných výletů apod.

Učitelky podle zájmu a potřeb informují rodiče o dětech, o jejich individuálních pokrocích a potřebách, domlouvají se s rodiči na společném postupu při jejich výchově a vzdělání.

Záměr:

- *Ve vztazích mezi učiteli a rodiči podpořit a rozvíjet oboustrannou důvěru a otevřenost, porozumění a respekt, realizace: 2018- 2021*
- *Více zapojovat rodiče do příprav a organizování tematických oslav, realizace: 2018- 2021*
- *Motivovat rodiče k aktivnější spolupráci při plánování vzdělávacího obsahu tematických oblast, Realizace: 2018- 2021*

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Základem je vytvoření podmínek pro zapojení dítěte do všech činností tak, aby mohlo postupně dosáhnout samostatnosti. Odlišnost těchto dětí je podnětem k větší individuální práci s nimi a je též příležitostí učit děti pomáhat druhým, samozřejmě a bez obav přijmout odlišnost jako dar, který nás učí lidským vlastnostem. Učitelky vytváří optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a vzájemné pomoci a empatii.

Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky k využití a rozvíjení individuálních možností dětí nadaných. Rozvoj a podpora nadaných dětí je zajišťována tak, aby nebyla jednostranná dle jejich nadání, ale aby zaručila pestrost a rozmanitost obvyklé vzdělávací nabídky. Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých, nebo sociálních dovednostech.



Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve dnech, kdy dochází dvouleté děti do školky, přizpůsobujeme pobyt v přírodě a jednotlivé činnosti jejich fyzickým, psychickým a sociálním schopnostem a dovednostem.

Specifika práce s dvouletými dětmi

V LMŠ plně akceptujeme specifické potřeby dvouletých dětí.

V praxi se tato podpora projevuje v následujících bodech:

- Dodržujeme pravidelný denní režim v chodu LMŠ.
- Učitelky i chůvy v LMŠ jsou připraveni poskytnout dítěti dostatečnou a častou emoční podporu.
- Přirozeně zajišťujeme pocit bezpečí dítěti fyzickým kontaktem (držení za ruku, v náručí), srozumitelnými pravidly a pravdivou a empatickou komunikací s dítětem v případě tesknění po rodičích.
- Zajišťujeme přiměřeně podnětné prostředí LMŠ.
- Nabízíme činnosti a manipulaci s předměty a pomůckami, které splňují podmínky bezpečného rizika.
- Individuální péče, která spočívá mimo jiné v pomoci se samoobslužnými činnostmi, v jejichž zvládnání je každé dítě na jiné úrovni. (převlékání, hygiena, stolování)
- Hračky, pomůcky a předměty denní potřeby ukládáme a skladujeme s ohledem na bezpečnost dvouletých dětí.
- Zázemí LMŠ je vybaveno jurtou uspořádanou a vybavenou tak, aby zajišťovala možnost odpočinku (respektujeme potřebu dostatečného spánku)
- V průběhu programu, který probíhá mimo zázemí LMŠ, je chůva připravena poskytnout potřebný komfort v případě únavy či nechuti participovat na běžném programu.
- Hygienické zázemí LMŠ je vybaveno nočníky a podložkami na přebalování.
- V zázemí LMŠ je prostor pro uložení pytlů s náhradními věcmi dětí.
- Dítěti umožňujeme použití specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty např. mazlíka, plyšáka z domova.
- Spolupracujeme s rodiči a konzultujeme pobyt dítěte v LMŠ



Záměry:

- *Vzdělávat pedagogy v rámci DVPP v problematice práce s dětmi mladšími 3 let – vývojová specifika, možnosti a potřeby těchto dětí. realizace – 2018-2021*
- *Seznamovat se s legislativou, která umožňuje přijímání těchto dětí a vytvoření jim vhodných materiálních, organizačních, psychosociálních a dalších podmínek pro život v MŠ. realizace- 2018-2021*
- *Získat v rámci operačního programu nebo grantu prostředky na chůvu. realizace – 2018-2021*

4. Organizace vzdělávání

V naší mateřské škole máme 1 třídu - skupinu věkově smíšenou. Ve skupině je 15 dětí.

Přijímáme děti zpravidla ve věku od 2,5 do 6 let.

Mateřská škola má svůj pravidelný denní rytmus a řád, který děti naplňuje potřebným pocitem bezpečí a jistoty. Střídají se fáze volných činností s fázemi, v nichž děti dosáhnou koncentrace či zklidnění.

Ranní kruh je pravidelně se opakujícím rituálem, kdy vítáme s dětmi nový den a sebe navzájem. Máme prostor pro hudebně-pohybové hry, říkadla, písničky – vše spojené s pohybem a snahou o umocnění vnitřního prožitku z právě probíhajícího období koloběhu roku. Děti i dospělý mají příležitost ke sdílení svých prožitků, přání a zážitků. Každý má prostor pro vlastní vyjádření, do něhož není nucen.

Po přivítání vyrážíme na vycházku do lesa, kde pozorujeme měnící se přírodu, hrajeme hry, v případě příznivého počasí kreslíme, modelujeme, zpíváme, tvoříme. Děti mají i dostatek času a prostoru pro volnou činnost dle vlastní volby. Máme možnost navštívit i přilehlé dětské hřiště.

Po společném obědě se děti odeberou k odpočinku. Před odpoledním odpočinkem se společně naladíme a ztišíme, povídáme si o tom, co jsme ten den prožili, co se nám líbilo a nelíbilo. Odpoledne se děti věnují převážně spontánní hře, případně pokračují a dokončují činnosti z dopoledního programu. Je-li přiměřené počasí, trávíme čas venku v okolí jurty a na zahradě. Odpoledne děti společně svačí.

Předškoláci se po odpočinku věnují činnostem řízeným učitelem, které sledují naplnění požadavků školní zralosti.

Výčet činností, při kterých je efektivní souběžné působení dvou učitelů v každé třídě

V každodenním provozu mateřské školy je vždy jedna učitelka a jedna chůva. Ve výjimečných případech (nemoc, dovolená, ...) se může stát, že v jeden den jsou s dětmi dvě učitelky, pokud se tak stane, učitelky se předem spolu domluví, která povede činnosti dne. Více však spolupracují a tvoří tandem – jsou na stejné pozici a jdou tak dětem příkladem, jak s někým spolupracovat. Učitelky se více zaměřují na individualizaci



vzdělávání, vytváření návyků (stravování, sebeobsluha, pracovní, kulturní), tvorbu a reflexi portfolií dětí, didakticky zacílené činnosti v menších skupinkách či individuálně.

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ

Zápis k předškolnímu vzdělávání na následující školní rok se koná v období od 2. května do 16. května. Přesný termín je zveřejněn na webových stránkách školy, v místním tisku i v MŠ.

Pokud to kapacita a organizace školy umožňuje, děti mohou být do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku. Dítě do mateřské školy přijímá ředitelka školy, a to na základě řádně vyplněné žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání (předtištěný formulář školy) a řádně vyplněného evidenčního listu – záznam lékaře o zdravotním stavu dítěte a jeho očkování.

Výsledky zápisu jsou v zákonné lhůtě vyvěšeny v MŠ i na webových stránkách školy. Po ukončení zápisu obdrží zákonní zástupci dětí, které nebyly do MŠ přijaté, rozhodnutí o nepřijetí s poučením o odvolání. Přednostní přijetí vyplývá ze zákona 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění.

Umístění dětí s odloženou školní docházkou je možné pouze na základě rozhodnutí ředitele příslušné ZŠ o udělení odkladu školní docházky.

Kritéria pro přijetí dětí, jsou stanovena ředitelkou LMŠ a zveřejněna na stránkách školy.

O zařazení zdravotně postiženého dítěte rozhoduje ředitelka školy na základě žádosti zákonného zástupce, vyjádření pediatra a pedagogicko-psychologické poradny či speciálně pedagogického centra.

Pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání je rozhodující také zdravotní způsobilost podle § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění. Podle tohoto ustanovení může mateřská škola přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním (příp. má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci).

Výjimkou jsou děti, které jsou přijímány v povinném předškolním vzdělávání. Ty mohou být přijaty bez povinného očkování podle zákona.

Adaptační program

Noví zájemci o docházku v naší LMŠ se mohou zúčastnit jakékoliv veřejné slavnosti nebo akce pořádané LMŠ + Den otevřených dveří a seznámit se tak s prostředím a personálem naší mateřské školy.

Při nástupu dítěte do kolektivu mohou rodiče využít adaptačního programu.



Již v červnu se mohou přijaté děti seznámit s kolektivem i učitelkami za přítomnosti rodiče na Svatojánské slavnosti.

Po domluvě s učitelkami si rodiče mohou v rámci adaptačního programu určit délku pobytu v MŠ i to, zda budou s dítětem v MŠ přítomni. Hlavním cílem adaptace je, aby se dítě ve školce cítilo spokojeně a bezpečně.

Povinné předškolní vzdělávání individuální

Individuální vzdělávání je jednou z možných forem plnění povinného předškolního vzdělávání.

Individuální vzdělávání může probíhat po celý školní rok, nebo jen po jeho určité části. Pokud zákonný zástupce plánuje své dítě individuálně vzdělávat po převažující části školního roku (nadpoloviční počet dnů školního roku), musí svůj záměr oznámit řediteli LMŠ nejpozději tři měsíce před začátkem školního roku, ve kterém se má dítě začít povinně vzdělávat. Pokud se zákonný zástupce rozhodne začít své dítě individuálně vzdělávat v průběhu školního roku, musí to písemně oznámit řediteli LMŠ a vyčkat do doručení oznámení řediteli.

Oznámení o individuálním vzdělávání obsahuje

- a) identifikační údaje dítěte (jméno a příjmení, rodné číslo, místo trvalého pobytu),
- b) období, po které bude dítě individuálně vzděláváno,
- c) důvody pro individuální vzdělávání.

Po tom, co ředitelka LMŠ obdrží oznámení o individuálním vzdělávání, doporučí zákonnému zástupci oblasti z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, ve kterých má být dítě rozvíjeno.

Ředitel/ka LMŠ dohodne se zákonnými zástupci dítěte termín a způsob ověření, jak si dítě osvojuje očekávané výstupy. Termín bude stanoven na druhou polovinu listopadu, náhradní termín na první polovinu prosince. Zákonný zástupce je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Pokud se zákonný zástupce s dítětem nedostaví k ověření v řádném ani náhradním termínu, ředitelka LMŠ ukončí individuální vzdělávání. Dítě tak musí neprodleně zahájit docházku do LMŠ, a to i v případě, že se rodič proti ukončení individuálního vzdělávání odvolá. Pokud bylo individuální vzdělávání ze strany ředitele LMŠ ukončeno, není již možné dítě opětovně individuálně vzdělávat.

Výdaje, které vzniknou při individuálním vzdělávání (např. nákup didaktických her a pomůcek) hradí zákonný zástupce. Pokud se jedná o dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, které ke svému vzdělávání potřebuje podpůrné opatření spočívající v kompenzačních pomůckách (tyto pomůcky na základě vyšetření doporučuje školské poradenské zařízení, jejich soupis je uveden v příloze vyhlášky č. 27/2016 Sb., o



vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných), hradí pořízení těchto pomůcek stát. Stát také hradí výdaje spojené se zařazením dítěte do vzdělávání v příslušné mateřské škole.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

LMŠ Dobroděj provozuje lesní mateřskou školu v rejstříku škol MŠMT na kraji obce Březina.

Je tvořena průvodci dětí (z lat. pedagogové), kteří školku založili před 6 lety a celým srdcem se jí věnují. Dobroděj je školka, kde je možné zažívat dobrodružství v lese, na louce, pozorovat přírodu a využívat její nekonečné bohatství k hrám, učení a osobnímu rozvoji. Funguje po celý školní rok venku. Vycházíme z poznatků o pozitivních účincích venkovního prostředí na zdraví, dovednosti i znalosti dětí. Učíme vztahům bez předsudků a útoků. Uplatňujeme principy vzájemného Respektu každé osoby (dítěte i dospělého). Dbáme o celostní rozvoj dětí. Upevňujeme jejich jistoty tak, aby mohly na svých pevných základech později stavět a stát se všestranně schopnými a odolnými osobnostmi.

Hlavním záměrem práce s dětmi v lesní mateřské škole je vytváření bezpečného a láskyplného prostoru plného podnětů pro rozvoj tvořivosti dětí a jejich trvalé radosti ze života. Základní podmínkou utváření dětského společenství v této mateřské škole je respekt k jedinečnosti každého dítěte, jeho individuální svobodě projevu a možnosti volby, a rovněž rozvíjení jeho přirozeného nadání, se kterým vstupuje do života. Je zde podporován přirozený dětský duševní, fyzický a sociální oblasti.

Lesní mateřské školy jsou obecně považovány za alternativní formu předškolního

vzdělávání a mezi základní principy jejich fungování, které jsou obecně dodržovány, patří zejména tyto:

- celoroční pobyt venku za každého počasí
- není špatné počasí, pouze špatné oblečení
- zázemí má charakter příležitostně využívaného vyhřívatelného přístřeší
- základní prostředí výchovy je zpravidla v lese
- třídu tvoří optimálně (maximálně) 15 dětí a minimálně 2 dospělí
- základem pro pobyt venku s dětmi je vzájemná důvěra
- dobrá komunikace s komunitou a rodiči je zásadní
- východiskem pro vzdělávací program je situace, spontánní hra a přímá zkušenost dětí
- lesní mateřská škola rozvíjí děti všestranně v souladu s platným kurikulem pro předškolní vzdělávání

DLOUHODOBÉ CÍLE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU (realizace – 2018 - 2021):

- učit se celostně, tzn. všemi rovinami vnímání
- podpořit smyslové vnímání přímou zkušeností
- rozvíjet fantazii a kreativitu na základě přírodních prvků



- rozvíjet jemnou a hrubou motoriku pohybem v přírodě
- podpořit vědomí sounáležitosti mezi dětmi navzájem a se živou a neživou přírodou prožít rytmus změn ročních období
- seznámit se s přírodním prostředím a vytvořit si k němu vztah
- poznat rostliny a živočichy v jejich prostředí a poznat různé ekosystémy
- umožnit dětem, aby poznaly své tělesné hranice
- zaměřit se na předškolní přípravu ve venkovním prostředí
- zařadit logopedickou prevenci
- dlouhodobé cíle vzdělávacího programu jsou přizpůsobeny podmínkám vzdělávání dětí nadaných, dětem s SPV podle přiznaného stupně podpůrných opatření, dle doporučení školského zařízení a dětem dvouletým

Etický kodex pedagoga lesní mateřské školy

„ Etický kodex pedagoga lesní mateřské školy byl vytvořen zástupci ALMŠ na jedné z fokusních skupin v rámci projektu Profesionalizace lesních MŠ v Praze 19. Dokument zakládá mravní pravidla pedagogů z lesních mateřských škol. Stanovené zásady jsou pro společenství pedagogů z řad členských organizací ALMŠ závazné a ctí je také pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci LMŠ. Smyslem etického kodexu je nabídnout pedagogům lesních mateřských škol nástroj reflexe vlastní práce, kterou považujeme za základní předpoklad ke zvyšování kvality činnosti LMŠ. Etický kodex pedagoga, který ctí všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci LMŠ, je uveden na internetových stránkách ALMŠ.“

Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětmi nadanými

Podpůrná opatření 1. stupně: Cílem těchto opatření je poskytovat takovou podporu žákům, která bude adekvátní jejich skutečným potřebám, škola zpracovává plán pedagogické podpory, který zahrnuje základní charakteristiku žáka, časový plán, organizaci výuky, odpovědné pedagogické pracovníky a vyhodnocení. Slouží pedagogickým pracovníkům k základní identifikaci obtíží a možností dítěte a svoji strukturou vede k nastavení prvotních opatření, která podpoří další rozvoj dítěte. Nepracuje s diagnózami, ale s popisem obtíží a jejich konkrétního řešení.

Pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka.

Podpůrná opatření od II. do V. stupně stanovuje školské poradenské zařízení, **IVP** se zpracovává na základě doporučení ŠPZ a žádostí zákonného zástupce žáka. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení po projednání se školou a zákonným zástupcem žáka.



Individuální vzdělávací plán vychází ze školního vzdělávacího plánu, je součástí školní matriky. Školské poradenské zařízení – (SPC, PPP) vydává doporučení k IVP. IVP je zpracováno nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola doporučení obdržela.

IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku podle vzdělávacích potřeb žáka a ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem žáka.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje zákonnému zástupci dítěte a škole poradenskou podporu.

Škola seznámí s IVP všechny zaměstnance školy a zákonného zástupce dítěte, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

Zajištění vzdělávání dětí mladších tří let

Při plánování každodenních činností budeme vytvářet podmínky k co nejsnadnějšímu zapojení do heterogenní skupiny dětí. Volit citlivé střídání nabídky činností, trénování návyků a praktických dovedností, přednostně volit ponechání dostatečného prostoru pro volnou hru a pohybové aktivity.

5.1 Inspirativní vzdělávací směry

V průběhu celého výchovně vzdělávacího procesu využíváme v LMS řadu různorodých pedagogických směrů, které vedou ke společnému cíli: odpovědnému, samostatnému, sebevědomému a respektujícímu dítěti. Na základě předchozích zkušeností využíváme zejména prvky lesní pedagogiky, waldorfské pedagogiky, montessori pedagogiky, ekologické výchovy. Nehledáme zásadní rozdíly v těchto metodách, ale naopak souzníme s aspekty, které jednotlivé pedagogiky spojují a vedou k výše popsanému společnému cíli.

Lesní pedagogika

Pro práci s dětmi v naší mateřské škole je důležitá myšlenka, že příroda bez člověka je iluzí. Tato myšlenka vychází z lesní pedagogiky a vyjadřuje fakt, že člověk nemá a nemůže být z přírody vyloučen a že se naopak musí důkladně naučit zacházet s přírodou jako její partner. Les není jen čistá příroda, je to také kulturní a hospodářský prostor. Lesní pedagogika nevyklučuje hospodářsky motivované působení člověka, ale aktivně je začleňuje. Děti se učí přírodu nejen ochraňovat, ale především uctívat a na podstatě úcty získávat přirozenou potřebu ji chránit a pečovat o ni. Uctívat přírodu lze jen na základě prožitků, které děti získávají přímým kontaktem s přírodou. Lesní pedagogika je prožitkové vzdělávání o lese v prostředí lesa. Prožitek je zprostředkovaný lesním pedagogem, který má za úkol co nejvíce přiblížit a ukázat každému návštěvníkovi nezastupitelný význam lesa, umožnit pochopit les, jeho přínos a důležitost v co nejširších souvislostech. V LMS si v rámci naší komunikace s dětmi definujeme tři hlavní úkoly vycházející z lesní pedagogiky. První



úkol spočívá v přiblížení dětí k přírodě a v představení lesa exemplárním způsobem jako životního prostoru pomocí svých zkušeností. Druhým úkolem je ukázat dětem kulturní činnost člověka v přírodě a v lese. Třetí úkol spočívá v uvědomění si hospodářského a existenčního významu lesa pro člověka, to znamená, ukázat dětem, co les člověku všechno dává. Z tohoto prožití a pochopení může vzniknout ona úcta k přírodě, která vytvoří předpoklad k tomu, aby se děti i ve svém nadcházejícím životě zasazovaly za ochranu a podporu přírody.

Montessori pedagogika

Montessori pedagogika zahrnuje řadu principů, které při každodenní práci s dětmi v LMŠ uplatňujeme. Především vedeme děti k samostatnosti a samoobslužnosti. Prostředí v lese i samotné zázemí LMŠ se proto snažíme připravit pro děti tak, aby většinu činností zvládly samy, případně s dopomocí starší kamarádů. Mezi tyto činnosti patří zejména: umývání rukou, oblékání, příprava spacáků při odpočinku a jeho následný úklid, příprava nádobí ke stolování, příprava výtvarných a kreativních pomůcek před zahájením tvorby a jejich úklid po jejím ukončení. Pravidelně děti zapojujeme do aktivit každodenního života. Děti v průběhu celého dne vykonávají rozmanité práce v zázemí LMŠ kolem jurty, sbírají kletí, nosí dřevo, zametají a intenzivně a s radostí se zapojují do výzdoby celého zázemí, přičemž jim ponecháváme prostor pro samostatnou realizaci vlastních nápadů a představ. Pedagog v LMŠ přitom plně respektuje senzitivní období jednotlivých dětí a při nabídce konkrétních činností vychází z jejich aktuálních potřeb a preferencí. Při veškerých vzdělávacích činnostech vycházíme z pochopení důležitosti komplexnosti smyslového vnímání v průběhu poznávacího procesu a při jakýchkoli edukačních aktivitách tedy klademe důraz na dostatek rozličných smyslových podnětů. Necháváme děti dělat chyby. Chyby mají podle nás v procesu učení velmi významné místo a vnímáme je jako zásadní zdroj nových poznatků. Přitom vědomě pracujeme s pochvalou. S dětmi se snažíme komunikovat tak, abychom je samotné, případně jejich práci, nehodnotili a neposuzovali, ale zároveň věnovali dítěti patřičnou pozornost. Tímto postupem se snažíme podporovat vnitřní motivaci dítěte a předcházet závislosti na pochvale.

Waldorfská pedagogika

Waldorfská pedagogika je velkou inspirací pedagogickým i nepedagogickým pracovníkům LMŠ a v rámci nastavení výchovně vzdělávacího programu v LMŠ využíváme řadu jejích prvků. Každodenní dění v LMŠ má pravidelný rytmus. Pořadí pravidelných denních činností a rituálů vychází z denního režimu, harmonogram dne i týdne probíhají v pravidelných rytmech. Pravidelnost věcí a úkonů a předvídatelný způsob jejich realizace dodává dětem pocit bezpečí a jistoty toho, že vše má své místo, čas a smysl. Vycházíme přitom z přirozeného rytmu roku, koloběhu přírody, lidových tradic a slavností. Významná část dne v LMŠ je vyhrazena pro volnou hru dětí. Dostatek volné, pedagogem neorganizované, hry dětem umožňuje naplňovat jejich individuální potřeby a rozvíjet vzájemné vztahy. Poskytuje dětem prostor pro



jejich vlastní sebevyjádření, podporuje představivost, kreativitu a samostatné a nezávislé myšlení. Při všech činnostech včetně výtvarné a hudební tvorby mají děti k dispozici množství rozmanitých přírodnin, které hru i učení stimulují a podporují smysluplným způsobem. Pestrost tvarů a povrchů podporuje dětskou zvědavost, různost materiálů a jejich všestranné využití podporuje jejich fantazii. Manipulace s přírodními materiály je přitom velmi vhodná pro rozvoj jak jemné, tak hrubé motoriky. Děti se nejlépe a zcela přirozeně učí nápodobou a proto se v LMŠ snažíme být dětem co nejlepšími vzory. V průběhu celého dne se snažíme věnovat smysluplným činnostem, věci děláme se zájmem a vnitřní radostí a staráme se o svůj vnitřní život. Není pro nás důležitá dokonalost, ale snaha být tak dobrými, jak jen dokážeme, chuť se stále učit a rozvíjet a být autentickým člověkem. Nejdůležitější je pro nás láska a radost z naší práce, radost z bytí s dětmi a života obecně, protože v takové atmosféře jsou děti spokojené, šťastné a přirozeně nasávají vše potřebné.

Ekologická výchova

Jednou z hlavních myšlenek při vzdělávání dětí v LMŠ je vést je k vnímání okolního prostředí všemi smysly s ohledem na živou i neživou přírodu. Proto dětem nabízíme činnosti, při kterých v nich probouzíme zájem přírodu poznávat a zkoumat a to hlavně prostřednictvím vlastního prožitku a zkušenosti. Již samo prostředí volné přírody v lese nabízí dětem spoustu smyslových vjemů. Mohou vidět různé odstíny barev, cítit vůně, slyšet zvuky, osahat si či ochutnat věci kolem sebe. Ve svém každodenním pobytu v LMŠ přicházejí na to, že pokud jim je zima, musí se zahřát pohybem, zjišťují, že stromy poskytují stín, který je ochrání před sluncem, že voda chladí, rosa je mokrá a na slunci se věci krásně třpytí. Na stromech, v trávě, jehličí i pod kameny žije spousta zajímavých živočichů, kteří v dětech vzbuzují zvědavost a provokují otázky, na které společně nejen v rámci ekologické výchovy hledáme odpovědi.

Konkrétními prostředky environmentální výchovy uplatňovanými nejen v prostředí lesa jsou:

- každodenní výpravy do blízkého okolí spojené s jeho objevováním;
- pozorování změn v přírodě, které přinášejí jednotlivá roční období;
- přírodovědné hry a pokusy;
- výtvarné a pracovní aktivity s využitím přírodnin;
- průběžné sledování vývoje v přírodě (klíčení a růst rostlin ve volné přírodě i na vlastní lesní jedlé zahradě);
- pozorování volně žijících živočichů
- poskytnutí základních poznatků o koloběhu vody na zemi a přiblížení původu vody v LMŠ i v domácnosti;
- nakládání s odpady a smysl jejich třídění;
- možnost dětí i rodičů podílet se na zvelebování prostředí
- exkurze mimo LMŠ (např. zoo koutek)
- celodenní výlety mimo zázemí LMŠ spojené např. s objevováním vzdálenější fauny a flory, čištěním studánek a úklidu veřejných prostor;
- oslava Dne Země ve spolupráci s rodiči



5.2. Metody a formy vzdělávání

V LMS se primárně orientujeme se na osobnost dítěte, zdůrazňujeme individuální přístup, integrované učení, podporu samostatnosti dítěte a partnerský přístup.

Individuální a partnerský přístup, podpora samostatnosti

Snažíme se o přijetí osobnosti dítěte s porozuměním a bez podmínek. Snažit se přijít na motivy konkrétního chování dítěte, porozumět mu a respektovat ho i s jeho odlišnostmi představuje nelehkou cestu. Plné přijetí osobnosti dítěte je pro nás velikou výzvou a osobním cílem zároveň. Individuální přístup realizujeme tak, že se snažíme podporovat rozvoj dítěte na základě jeho vlastního tempa a aktivně hledáme způsob poznávání, který dítě motivuje, vyhovuje mu a je pro něj v daném období nejefektivnější. Ve chvíli, kdy učitel shledá, že dítě zvládá konkrétní činnosti či techniky aktivně mu nabízí složitější návazné úkony. Pokud některým dětem nevyhovuje pozornost velkého počtu ostatních dětí, respektujeme jejich potřeby a nenavozujeme situace, kdy by tuto nechuť musely překonávat. Při respektování individuální osobnosti dítěte současně ve vybraných aktivitách využíváme princip diferenciací.

Partnerský přístup, vnímáme jako velikou výzvu v komunikaci s dítětem. Opravdově nás zajímá individuální názor dítěte a současně jsme sami připraveni vysvětlit svůj názor či důvod konkrétního chování a také tak často činíme. Neznamena to, že dáváme dětem plnou svobodu v rozhodování. Naopak jsme to my, pedagogové a chůvy, kteří stanovují hranice, přijímají zodpovědnost za své rozhodnutí a laskavým způsobem dětem každodenně ukazují, co znamená nést za svá rozhodnutí zodpovědnost. Podporu samostatnosti realizujeme na základě důvěry a myšlenky: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“. Je pro nás důležité, umět pracovat s určitou mírou tzv. „bezpečného“ rizika. Rodiče jsou s touto filozofií seznámeni a vědí, že vedeme děti k zodpovědnosti za své chování.

Prožitkové učení

Prožitkové učení dítěte vychází z vlastní zkušenosti a prožitku, je to způsob učení, který je pro dítě přirozený a v předškolním věku je tento styl dítěti nejvlastnější. Prožitkové učení je vlastně každá zkušenost, příležitost či situace během dne. V LMS funguje učitel i chůva jako pomocník, skutečný průvodce dítěte a snaží se o dynamické zapojení se do spontánní hry dětí tak, aby co nejvíce dostal prožitkovému učení. Prožitkové učení se vyznačuje těmito charakteristickými znaky:

- spontaneita (vlastní puzení k činnosti): děti si samy vymyslí hru na vaření;
- objektivnost (pronikání do reality, radost z poznávání): sníh v nádobě v teple roztál
- komunikativnost (verbální i neverbální složka): potřeba sdělit, ukázat ostatním dětem, učitelce, že sníh roztál;
- prostor pro aktivitu a tvořivost: potřeba nápoj znovu ochladit (jak to uděláme?);
- konkrétní činnosti (manipulace, experimentování a hra): nabírání sněhu, míchání, přidávání přísad, nošení dovnitř, ven;



- celostnost (účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér): nabírání sněhu v rukavicích, bez nich, bezpečná zkouška teploty roztátého sněhu, rozfoukávání páry.

Situační učení

Situační učení je proces, kdy vytváříme a využíváme různé běžné situace, které dítěti poskytují srozumitelné a praktické ukázky životních situací tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe chápalo jejich smysl. Situační učení můžeme uplatňovat u všech dětí bez ohledu na věk a individuální schopnosti a vzdělávat tak současně děti se specifickými vzdělávacími potřebami i děti mimořádně nadané. Konkrétní příklad: Učíme-li se o lese a lesní zvěři v zimním období, vezmeme děti ke krmelci, hledáme stopy zvířat ve sněhu, porovnáváme je s nákresy v encyklopedii, v obdobích mrazu sypeme ptáčkům do krmítka. Pozorujeme a fotíme ptáky, kteří se slétávají ke krmítku, hledáme v atlasech a určujeme jejich druhy, zkusíme si je malovat apod.

Tematické učení

Tematické učení je způsob vzdělávání dětí, který spočívá ve vyhledávání témat, činností a situací, které jsou dětem blízké a srozumitelné a které umožňují, aby děti získávaly očekávané poznatky, dovednosti, hodnoty i postoje v reálných souvislostech a tak je dokázaly prakticky využít.

Kooperativní učení

V LMS se jedná především o volbu vhodných vzdělávacích strategií, postupů a metod, které vedou zejména k rozvoji sociálních a interpersonálních kompetencí a zároveň k podpoře spolupráce. Při kooperativním učení volíme takové vyučovací metody, při kterých kdy malé skupiny dětí pracují na společném úkolu. Takovými metodami jsou většinou kooperativní hry a aktivity podporující spolupráci, pocit harmonie a přátelství ve skupině. Kooperativní učení je protívahou velmi rozšířeného soutěživého přístupu. Základním požadavkem na kooperativní skupinu v LMS je její heterogenita, to znamená, že v jedné skupině jsou děti starší i mladší, rychlejší i pomalejší, motivovanější i méně motivované, chlapci i dívky. Kooperativní hry zaměřené na sdílení a spolupráci a přijetí strukturujeme tak, že nikdo z dětí neprohrává, děti si hrají s druhými, nikoli proti sobě a snaží se o jeden společný cíl.

Principy, metody a formy vzdělávání v lesní mateřské škole

Metody a formy výchovného působení, které pedagog používá při práci s dětmi:

- metody prožitkového učení – hlavními znaky tohoto učení jsou spontaneita, objevnost, tvořivost, radost z poznávání, komunikativnost a aktivita
- podpora přirozeného pozorování, experimenty – pedagog podporuje dítě v jeho přirozené zvědavosti
- volná hra – snažíme se umožnit dostatek prostoru ke spontánním činnostem a volné hře, jedná se o nejpřirozenější způsob učení a základní potřebu předškolního věku. Cílevědomě zařazuje i společné



hry s danou tematikou, je to pro nás důležitá součást dne a je pro nás důležité dětem poskytnout dostatek prostoru a času i na to hru dohrát

- individuální přístup k dítěti s pochopením a respektem k jeho možnostem
- rituály - každý den v lese je doprovázen rituály, které dávají dětem jistotu a hranice. Využíváme přirozenou potřebu rytmu a opakování – rozdělení dne, týdne, měsíce i roku. Děti se lépe orientují v čase, střídá se napětí a uvolnění
- komunitní kruh - skupina se setkává při společném vítání dne v kruhu, děti zažívají pocit společenství, bezpečí a důvěry, sdílejí své názory a pocity, kultivují komunikaci a vztahy s druhými
- řízené vzdělávací aktivity – škola dětem připravuje vzdělávací prostředí a aktivity. Děti si z této nabídky individuálně a svobodně volí.
- cílené vzdělávací činnosti – organizují se během dne individuálně, skupinově nebo s celou třídou
- projektového učení – například měsíční projekt, jehož vyvrcholením je slavnost
- kooperativního učení - skupina je věkově heterogenní, podporujeme komunikaci s dětmi,

vedeme děti k vzájemnému řešení konfliktů a k jejich přirozené potřebě spolupracovat

- přirozené životní situace – navazujeme na předchozí zkušenost, přirozený prožitek, kulturní zázemí, uchopitelnost a srozumitelnost světa, opakování a součást denních rituálů

Dalšími metodami jsou: pohybové činnosti, výtvarné činnosti, praktické a manuální činnosti, dramatické činnosti, podpora vlastního úsudku a práce s chybou, situační učení



6. Vzdělávací obsah

Klíčové kompetence

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Vzdělávací oblasti

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

Integrované bloky

A. OBDOBÍ DOZRÁVÁNÍ

- Podzimní slavnost - seznamovací
- Michaelská slavnost

B. OBDOBÍ SVĚTEL / SVĚTLA VE TMĚ – POPSAT OBDOBÍ

- Martinská slavnost
- Adventní spirála
- Tříkrálová slavnost
- Hromnice

C. OBDOBÍ PROBOUZENÍ

- Masopust
- Vynášení Morany
- Semínková slavnost
- Velikonoce



D. OBDOBÍ SLUNCE

- Otvírání studánek
- Svatojánská slavnost
- Pasování předškoláků

6.1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí

6.2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

- Vnímání
- Pozornost, soustředění, paměť
- Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- Časoprostorová orientace
- Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace
- Řešení problémů, učení

Sebepojetí, city, vůle

- Sebevědomí, sebeuplatnění
- Sebeovládání, přizpůsobivost
- Sebepojetí, city, vůle

6.3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- Komunikace s dospělými
- Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech



- Sociabilita, schopnost osvojení sociální role

6.4 Dítě a společnost (oblast sociálněkulturní)

- Společenská pravidla
- Zařazení do společenství
- Kultura, umění

6.5 Dítě a svět (oblast enviromentální)

- Poznatky, sociální informovanost
- Adaptabilita ke změnám
- Vztah k životnímu prostředí

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence činnostní a občanské**

KOMPETENCE K UČENÍ (*dítě ukončující předškolní vzdělávání*)

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom
- jednoduchých pojmů, znaků a symbolů uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje,
- jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije, klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět
- věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si
- zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění



KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU (*dítě ukončující předškolní vzdělávání*)

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě
- nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší,
- experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických
- i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární
- matematické souvislosti rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE (*dítě ukončující předškolní vzdělávání*)

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku



SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE *(dítě ukončující předškolní vzdělávání)*

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ KOMPETENCE *(dítě ukončující předškolní vzdělávání)*

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně;
- váží si práce i úsilí druhých
- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu



- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)



A/ OBDOBÍ DOZRÁVÁNÍ

Děti se do LMS vrací po dvouměsíčních prázdninách, do kolektivu přicházejí i děti nové. Počátek září je typický ohlednutím za létem, seznamováním se s novými dětmi, učiteli a chůvami i režimem LMS, naladěním se na skupinu a připomínáním si společných pravidel a vymezených hranic. Zejména pro nové děti je začátek září velkou událostí, kdy opouští známé a bezpečné prostředí, ve kterém zpravidla fungují pod ochranou svých rodičů, a nabírají odvahu k prvním krokům své vlastní samostatnosti. Proto se v tomto období v LMS věnujeme zejména tomu, aby adaptace nových dětí proběhla co nejlepším možným způsobem. K seznámení se i s novými rodiči a vzájemnému poznání se všech vzájemně pořádáme podzimní seznamovací slavnost. Podzimní příroda se nám při tom všem sama stará o bohatý a pestrý tematický program. Od dožínek, oslav úrody, sběru a chystání zásob na zimu, přes den stromů, výrobu a pouštění draků až po zazimovávání zvířat. V LMS je pro nás významným také svátek Sv. Michala, který nám dodává tolik potřebnou odvahu.

Dílčí cíle:

- 6.1. Dítě a jeho tělo

5.1. uvědomění si vlastního těla

5.1. rozvoj fyzické a psychické zdatnosti

5.1.2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

- 6.2. Dítě a jeho psychika

➤ Jazyk a řeč

5.2.1.2. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

5.2.1.3. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

➤ Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

5.2.2.1. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

5.2.2.2. rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

5.2.2.3. posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

5.2.2.6. vytváření základu pro práci s informacemi

➤ Sebepojetí, city a vůle

5.2.3.1. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, ostatní spokojenosti)

5.2.3.2. získání relativní citové samostatnosti

5.2.3.3. rozvoj schopnosti sebeovládání

5.2.3.6. rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

- 5.3 Dítě a ten druhý (komunikace s dospělým, komunikace s dětmi, sociabilita)

5.3.1. seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

5.3.5. rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

5.3.6. rozvoj kooperativních dovedností



- 6.4. Dítě a společnost

6.4.1. poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí (**dozrávání i světla**)

6.4.5 seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

- 6.5. Dítě a svět

6.5.1. seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

6.5.5. osvojení si poznatků dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (**dozrávání i světla**)

Vzdělávací nabídka pro období DOZRÁVÁNÍ:

- přirozený pohyb, chůze a běh v průběhu dopolední výpravy v lese;

- zdolávání přírodního terénu, překonávání přírodních překážek (jámy, vyvýšeniny terénu, nerovnosti, kameny, klacky, šišky);
 - lezení po stromech (do bezpečné výšky za přítomnosti učitele);
 - organizované pohybové cvičení: rozcvičky (běh, skoky, poskoky, změny poloh a pohybů těla na místě, základní gymnastika), opičí dráhy, pohybové hry, rytmickopohybové hry,
 - činnosti podporující sebeobsluhu, péči o sebe sama a své osobní záležitosti;
 - volné seznamování se s činnostmi, které patří k běžné péči o okolí LMŠ (nošení dřeva, hledání a sběr roští, zalévání květin a rostlin ve vyvýšených záhonech);
 - jednoduché úkony s pomůckami, nástroji, náčiním;
 - každodenní čtení pohádek v průběhu odpočinku po obědě,
 - vyprávění legend a příběhů
 - zpívání tradičních lidových, ale i populárních dětských písní;
 - slovné, řečové a rytmické hry a aktivity
 - společný kruh, kde se všechny děti mají možnost vyjádřit diskutovanému tématu;
 - spontánní individuální rozhovory;
 - přirozené podnětné prostředí pozitivně ovlivňující rozvoj dětské zvědavosti a tvořivosti: dostatek času na volnou hru, pozorování okolí, vlastní nápady, přirozené pozorování okolí, poznávání běžných objektů a předmětů, přírodní materiál na hraní, vlastní experimentování, zkoumání;
 - vedené experimenty reflektující podzimní téma;
 - hry podněcující všestranné smyslové vnímání (chut', čich, sluch, hmat, zrak);
 - hry rozvíjející postřeh, pozornost a paměť;
 - přirozené pozorování, určování a pojmenovávání vybraných objektů a jejich vlastností;
 - záměrné činnosti k vytváření pojmů a osvojování si poznatků - práce s obrazovým materiálem, knihou k aktuální podzimní tématice;
 - společné sdílení a emoční naladění se v ranním kruhu;
 - volná hra;
 - příjemné podnětné prostředí;
 - činnosti, které vyvolávají příjemné pocity (tanec, zpěv, hry, čtení knih);
 - individuální nabídka různých činností, které děti zvládnou, a pomáhají rozvíjet jejich sebedůvěru;
 - legendy a příběhy reflektující téma překonávání strachu, odvahy a sebedůvěry, hry a aktivity věnující se tomuto tématu;
 - běžná komunikace mezi dětmi a dospělými;
 - přirozené situace, při kterých vzniká potřeba respektovat a přijmout ostatní děti (volná hra, běžná komunikace, společné činnosti a organizované aktivity);
 - přijímání a spoluvytváření pravidel školky;
 - organizované hry a aktivity reflektující téma dobrého sebepoznávání i vzájemné poznávání (dramatické hry, výtvarné činnosti)
 - učitelé a chůvy sami jsou vzorem dobrého mezilidského chování;



- podílení se na přípravách narozeninových oslav (výroba dárku pro oslavence) a její realizace (zaspívání narozeninové písně, blahopřání, posezení na počest oslavence u narozeninového dortu);
- podílení se na přípravách podzimních slavností (podzimní seznamovací slavnost, atd.);
- přirozené pozorování života v bezprostředním prostředí lesní školky;
- každodenní výpravy po okolním lese, poznávání různých ekosystémů (louka, les, pole, ...);
- seznamování se s blízkým okolím Březiny;
- výlety do vzdálenějšího okolí, přilehlých měst a vesnic za kulturně-společenskými akcemi;
- smysluplné činnosti přispívající k péči o prostředí LMŠ;
- praktické používání nástrojů, pomůcek a jiných předmětů každodenního života;
- ekologicky motivované hry a činnosti s podzimní tematikou (poděkování za úrodu, sklizeň, zásoby na zimu, zazimovávání zvířat).

B/ OBDOBÍ SVĚTEL

Období světel začíná 2. listopadu o svátku zemřelých a trvá až do svátku Hromnic.

Zimní období v LMŠ je zdánlivě náročnější na organizaci vzdělávací nabídky než kterékoliv jiné období. Záleží ale na úhlu pohledu. Často se opakuje pochybnost veřejnosti, rodičů, zda je v LMŠ dostatek příležitostí k rozvoji jemné motoriky dítěte a zda je věnovaný dostatečný prostor grafomotorickým cvičením. Zimní období je přitom velmi bohaté na příležitosti k rozvoji smyslového vnímání (zrakové, hmatové, sluchové, čichové, chuťové), k rozvoji prostorové orientace a představivosti a orientace časové. Nacházíme spoustu příležitosti k rozvoji paměti a k rozvoji rytmického cítění a rozlišovacích schopností. Všechny jmenované psychické funkce jsou podmínkou k úspěšnému rozvoji grafomotoriky. Všechny tyto předpoklady v zimním období v LMŠ rozvíjíme. V adventním čase se významně věnujeme vánočnímu příběhu narození Ježíše, seznámení a sžití s vánočními tradicemi. Tvoříme vánoční dekorace, zpíváme koledy. Intenzivně prožíváme čas čekání na Štědrý den. Slavíme svátek Svatého Mikuláše, Svatou Barboru. Čteme a vyprávíme pohádky. Čas Vánoc ukončujeme oslavou Tří králů. Poznáváme les v zimě, hledáme a pozorujeme stopy zvířat, pozorujeme ptáky na krmítku, učíme se o lesní zvěři v zimním období. Téma rozvíjíme ve výtvarných činnostech a čtením tematických příběhů a pohádek s lesní tematikou. Ve dnech se sněhovou nadílkou pozorujeme vlastnosti sněhu a ledu, stavíme ze sněhu, malujeme na sněh, vyrábíme ledové dekorace. Bobujeme, sáňkujeme a hrajeme si se sněhem a ledem okolo nás. Učíme se charakteristické znaky zimy. Věnujeme se nácviku samoobslužných činností, především oblékání.

Dílčí cíle:

- 5.1. Dítě a jeho tělo

5.1.2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

5.1.5. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

- 5.2. Dítě a jeho psychika

- Jazyk a řeč

5.2.1.2. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

5.2.1.3. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

- Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace



5.2.2.1. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

5.2.2.4. vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

5.2.2.6. vytváření základu pro práci s informacemi

➤ Sebepojetí, city a vůle

5.2.3.1. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, ostatní spokojenosti)

5.2.3.4. rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

5.2.3.6. rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

- 5.3 Dítě a ten druhý (komunikace s dospělým, komunikace s dětmi, sociabilita)

5.3.4. vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

5.3.6. rozvoj kooperativních dovedností

- 5.4. Dítě a společnost

5.4.1. poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí (**dozrávání i světla**)

5.4.4. vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

5.4.5 seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

5.4.6. vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

5.4.8. rozvoj společenského i estetického vkusu

- 5.5. Dítě a svět

5.5.2. vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

5.5.5. osvojení si poznatků dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (**dozrávání i světla**)

Vzdělávací nabídka pro období SVĚTEL:

V období světél dětem nabízíme zejména tyto činnosti:

- spontánní hra, konstruktivní hry, kooperativní hry, společenské hry;
- výtvarné činnosti (kreslení, malování);
- pracovní činnosti (skládání, stříhání, lepení, navlékání);
- stavění si se stavebnicemi;
- stavění si s kostkami;
- vyprávění, rozhovory;
- poslech pohádek, příběhů;
- dramatizace příběhu o narození Ježíše, o příchodu Tří králů;
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním;
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků;
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodové prostředí;
- tvoření ze sněhu, pokusy se sněhem a ledem;
- hudebně pohybové činnosti inspirované obdobím zimy;
- lokomoční cvičení, pohyb v terénu zimního lesa, pohyb ve sněhu, chůze a skluz na ledu;
- sebeobslužné činnosti, nácvik svlékání, oblékání, obouvání, zapínání knoflíků, zipů.



C/ OBDOBÍ PROBOUZENÍ

Období probouzení začíná 2. února na Hromnice, které symbolizují blížící se jaro. Nejvíce charakteristickými znaky jsou nový začátek, znovuzrození. Součástí tohoto období je i příprava na masopustní průvod, kterého se účastníme. Vyrábíme masky, zpíváme písně a hrajeme hry s masopustní tematikou. První přísliby jara se v přírodě většinou objevují již koncem února, když teplý vítr a déšť rozpouštějí sníh, promáčejí zemi a objeví se první jarní rostliny. Kalendářní nástup jara řídící se postavením slunce, jarní rovnodennost připadá na 20. - 21. březen. Březen už naplno patří jaru, dny se prodlužují, probouzejí se živočichové, kteří spali zimním spánkem včetně různých druhů hmyzu, vrací se tažní ptáci a objevují se další druhy rostlin. Duben náleží Velikonočním svátkům, zelenajícím se stromům, klíčení semen a růstu rostlin, hnízdění ptáků a rodícím se mláďatům.

Dílčí cíle:

- 5.1. Dítě a jeho tělo

5.1.2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

5.1.3. rozvoj a užívání všech smyslů

5.1.6. osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

5.1.8. vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

- 5.2. Dítě a jeho psychika

➤ Jazyk a řeč

5.2.1.2. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

5.2.1.3. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

➤ Poznávací schopnosti a funkce, představitost a fantazie, myšlenkové operace

5.2.2.1. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představitosti a fantazie

5.2.2.5. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

5.2.2.6. vytváření základu pro práci s informacemi

➤ Sebepojetí, city a vůle

5.2.3.1. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, ostatní spokojenosti)

5.2.3.6. rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

5.2.3.7. získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

- 5.3 Dítě a ten druhý (komunikace s dospělým, komunikace s dětmi, sociabilita)

5.3.2. osvojení si elementárních poznatků, schopností, a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

5.3.6. rozvoj kooperativních dovedností

- 5.4. Dítě a společnost

5.4.2. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (**probouzení a slunce**)



5.4.3. rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopností projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

5.4.5 seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

5.4.8. rozvoj společenského i estetického vkusu

- 5.5. Dítě a svět

5.5.4. pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti, přirozený pohyb dětí v prostředí lesa, zdolávání přírodních překážek (lesní překážková dráha);
- nelokomoční pohybové činnosti, změny poloh a pohybů těla na místě;
- zdravotně zaměřené činnosti, dechová a relaxační cvičení s prvky dětské jógy
- pohybové hry, sportovní aktivity, turistika;
- smyslové a psychomotorické hry;
- hudební a hudebně pohybové hry;
- protahovací cvičení doprovázené říkankami;
- grafomotorická cvičení;
- prohlížení a čtení knížek;
- vyprávění toho, co dítě prožilo, slyšelo, shlédlo (komunikativní kruh);
- hry a činnosti zaměřené na poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest;
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen (do písku, bláta i na papír);
- pozorování přírodních, kulturních i technických objektů, rozhovor o výsledku pozorování;
- hry a aktivity nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (námětové, konstruktivní, výtvarné, hudební i taneční);
- činnosti zaměřené na poznávání piktogramů, značek, symbolů, obrazců, písmen, číslic;
- činnosti zajišťující spokojenost, radost, veselí a pohodu
- estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, dramatické, hudební, slovní, pohybové);
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující i umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení;
- kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinkách (společné rozhovory, popis, skládání obrázku);
- aktivity podporující sblížení dětí (tanečky s jarní tematikou ve dvojicích);
- čtení a vyprávění pohádek a příběhů, jejich vlastní dramatizace
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se, střídat se, pomoci ostatním;
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě;
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (Velikonoce, Den Země);
- setkávání se s literárním, výtvarným, dramatickým, hudebním uměním mimo LMS (návštěvy kulturních a uměleckých míst, divadlo, knihovna, výstava);
- práce s různým i netradičním výtvarným materiálem (keramická hlína, ovčí rouno, přírodniny);
- seznámení se s některými vhodnými výtvarnými technikami (malba, kresba, koláž)
- zpívání písniček s jarní tematikou, doprovázení na jednoduché hudební nástroje;
- seznamování dětí s různými tradicemi a zvyky, např. Masopust, Velikonoce;
- přirozené poznávání blízkého prostředí a života v něm, sledování rozmanitostí a změn v přírodě, výpravy do okolí spojené s objevováním;
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, pole);
- práce s obrazovým materiálem a literárními texty, využívání knih encyklopedií, rozhovory ve skupinách i jednotlivě;
- pozorování počasí, odhadování jeho změn a reakce na ně (aprílové počasí);



D/ OBDOBÍ SLUNCE

V květnu začíná poslední období nazvané období slunce, vše vrcholí, dny jsou delší a teplejší, rostou první houby a všude je spousta barev a vůní. V prostředí LMSŠ toto vždy tak očekávané období vybízí k nadšenému pozorování, objevování, zkoumání a vnímání všemi smysly a to hlavně díky téměř nepřetržitému pobytu dětí venku v přirozené návaznosti na prolínající se roční období. V červnu pořádně svatojánskou slavnost a pasujeme předškoláky na školáky.

Dílčí cíle:

- 5.1. Dítě a jeho tělo

5.1.2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

5.1.7. osvojení si poznatků a dovedností

- 5.2. Dítě a jeho psychika
 - Jazyk a řeč

5.2.1.2. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

5.2.1.3. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

- Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

5.2.2.1. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

5.2.2.6. vytváření základu pro práci s informacemi

- Sebepojetí, city a vůle

5.2.3.1. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, ostatní spokojenosti)

5.2.3.5. rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

5.2.3.6. rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

- 5.3 Dítě a ten druhý (komunikace s dospělým, komunikace s dětmi, sociabilita)

5.3.3. posilování prosociálního chování ve vztahu k druhým lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

5.4.5 seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

5.3.6. rozvoj kooperativních dovedností

5.3.7. ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

- 5.4. Dítě a společnost



5.4.2. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (**probouzení a slunce**)

5.4.7. vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

- 5.5. Dítě a svět

5.5.3. poznávání jiných kultur

5.5.6. rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka pro období SLUNCE:

• výlety a výpravy mimo prostředí LMŠ, poznávání jiných prostředí, výlety do města, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích (cesta autobusem, MHD);
• kognitivní činnosti, kladení otázek a hledání odpovědí, diskuze, vyprávění, poslech, objevování
• lokomoční pohybové činnosti, přirozený pohyb dětí v prostředí lesa, zdolávání přírodních překážek (lesní překážková dráha);

- nelokomoční pohybové činnosti, změny poloh a pohybů těla na místě;
- volná hra
- námětové hry
- pozorování počasí, koloběh vody
- příprava oslavy Dne dětí
- přípravy a realizace společných činností (narozenin, slavností)
- seznámení s Neslyšícími a jejich mateřským jazykem, kulturou
- zdravotně zaměřené činnosti, dechová a relaxační cvičení s prvky dětské jógy
- pohybové hry, sportovní aktivity, turistika;
- smyslové a psychomotorické hry;
- hudební a hudebně pohybové hry;
- protahovací cvičení doprovázené říkankami;
- grafomotorická cvičení;

Funkce a smysl těchto bloků, vzdělávací cíle, výstupy:

Funkce poznávací - dítě se seznamuje s významem jednotlivých tradičních svátků roku, získává porozumění pro symboly kultury, ze které vychází, a její historii. Vnímá proměny kvalit přírody v průběhu roku a stává se součástí jejího řádu.

Funkce emocionální - slavnost poskytuje dítěti prožitek naplněného očekávání, pocit nasycení, uskutečnění, oddělením času svátečního a času všedního, přináší citové uspokojení a pocit životní pohody a umožňuje jeho plnohodnotné prožití.

Funkce sociální - slavnost připravuje a prožívá dítě nejen se „svými lidmi“ ze školního společenství, ale i v rámci širšího okolí mateřské školy a také se svou rodinou. MŠ tak naplňuje princip komunitní školy - stává se místem vzájemného setkávání.



Funkce volní - věci docházejí k cíli, má tedy smysl se o ně pokoušet - splnění úkolu přináší pocit seberealizace, zvyšuje vědomí vlastní hodnoty a uspokojení ze spolupráce. Dochází k posílení vůle - dítě není pouze pozorovatelem skutečnosti, ale jejím tvůrcem - získává množství nových kompetencí.

Funkce etická - každý z jednotlivých obrazů se stává trvalou součástí osobnosti dítěte, mravním návykem, součástí dětského já, vnitřní životní potřebou - prožité obrazy se stávají samozřejmostí v budoucím interpretačním rámci života.

Funkce estetická - vytváříme v průběhu přípravy slavnosti prostředí naplněné harmonií a krásou (slavnostní okamžik, slavnostní nálada - úklid, zdobení).

Funkce environmentální - jednotlivá období roku a jednotlivé charakterové rysy osobnosti člověka vnímané prostřednictvím obrazů jsou výrazem jednoty bytí na Zemi - jsme svým jednáním spojeni se Zemí a její duševností. Ta v jednotlivých obdobích oslovuje a probouzí naše konkrétní lidské kvality odvahu, soucit, porozumění, seberealizaci, schopnost proměny, bdělost, naslouchání apod.

Slavnosti jako rozvíjející nabídka, aktivity

Podzimní a Michaelská slavnost

Prvním velkým svátkem je období konce září - svátek svatého Michaela. V přírodě v té době vrcholí sklizeň úrody, v rostlinné říši se počínají projevovat procesy odumírání života - nesklizené plody padají a začínají uhnívat, rostliny naplnily svůj úkol a dále ve svém vývoji nepokračují, cyklus tohoto roku je u konce, zrno je uloženo v sýpkách. I člověk může v této době hodnotit získané zkušenosti. Jedním ze symbolů je obraz rovnováhy (rovnodennost, znamení vah). Dalším symbolem je archanděl Michael bojující s drakem. V křesťanském pojetí je Michael nejvyšší hierarchickou bytostí. Pro děti může být rytířem, jak jej znají z různých pohádek a vyprávění. Tento rytíř se pouští do boje s drakem - pro dospělé může být tento boj obrazem boje se sebou samým, se svou malomyslností, beznadějí, sobectvím - vlastně všemi silami, které nás ochromují v našich úsilích. I proto je nálada vrcholícího podzimu - ochromení až k odumírání a zániku. Pouze vlastní aktivní účast na okolním dění může být vyhraným rytířským kláním.

Svatomartinská slavnost

Období začátku listopadu je přípravou na svátek svatého Martina. I pro dospělé je důležité vědět, že bitva je dohrána: co mělo být ztraceno, je ztraceno, co má být zachováno, je třeba ochránit. Týká se to nejen přírody, ale i lidí. Zrno zapadlé do hlíny i všichni živočichové potřebují a přijímají ochranu a teplo matky Země. Kvalita života se mění - stahuje se dovnitř. Do života lidí vstupoval v tomto období svatý Martin, nikoliv už pouze jako rytíř, ale jako symbol hluboké spoluúčasti na lidském utrpení. V dávné legendě svým pláštěm



nejen ochránil ubožáka před zimou, ale učinil velice významné lidské gesto. Martinský motiv je však i motivem dělení, rozdělení a soucitu.

Adventní slavnost

Ještě o kousek dále je advent. Přichází jedno z nejkrásnějších období ve waldorfské mateřské škole, jedna z nejkrásnějších slavností. Lidé v minulosti citlivě přijímali krátící se den a spánek přírody jako výzvu pro člověka ke bdění a zamyšlení. Snažili se proto co nejvíce se vzájemně přiblížit a ztišit a ztišením otevřít v duši prostor pro příchod něčeho nového - zrození nové kvality. Celé adventní období má zcela výjimečný ráz, život probíhá v rytmu odlišném od ostatních období. Současně v adventu při adventní slavnosti vytváříme na zemi spirálu z větviček. Tato spirála, kterou děti procházejí, aby si v jejím středu zapálily svíčku, navozuje motiv ztišení, cesty, která má být cestou do vlastního nitra, do svých vlastních hlubin.

Tříkrálová slavnost a Hromnice

Proti předvánočnímu a vánočnímu období má počátek roku zcela jiné poslání – můžeme se obrátit pohledem zpět a bilancovat, můžeme však také vyhlížet nové horizonty nastupujícího roku. V tomto duchu probíhají i dvě menší slavnosti – slavnost Tří králů a Hromnice. V obou doznívá vánoční čas a obě jakoby potvrzují naději obsaženou ve vánoční události.

Tři králové, představitelé světové moudrosti, přinášejí své nadčasové dary: zlato, kadidlo a myrhu.

Slavnost Hromnic je tečkou za celým „obdobím světla“. Zbytky všech svíček se za účasti dětí symbolicky slévají do jedné veliké, které se potom jako symbolu užívá při různých dalších školních oslavách.

Masopust

Vládu nad zemí opět získává navracející se slunce. Tato skutečnost má velký vliv na proměny prožívání přírodních procesů. Již během února je možno zaznamenat proměnu ve volné přírodě - tajícím sněhem se dostává do půdy velké množství vody a dochází zde k mnoha chemickým reakcím. Jarní půda vydává pronikavou vůni. Z nitra země počínají pronikat životní síly, probouzí se vše, co několik měsíců odpočívalo. Proudící voda uvádí vše do pohybu, rozpouští minerály a s nimi proniká do rostlin, ty obnovují činnost kořenů. Probuzená aktivita rostlin vytváří pocit, jakoby se rostliny znovu za nových podmínek spojovaly se zemí. Nastává nová situace - všudypřítomný pohyb otevírá vše, co bylo dosud uzavřeno a člověk se ocitá v období, které má právě opačnou kvalitu, než měl adventní čas. Čas zdlouhavého rozjímání končí a nastává čas činů, ke slovu se dostává probuzená vůle. Přichází nejlepší chvíle pro uspořádání masopustního reje, při kterém v minulosti lidé ve své probuzené tělesnosti oslavovali příchod nových sil. V mateřské škole může tedy masopust probíhat ve znamení dobrého jídla, pocitu dostatku a nového sebenaplnění. Proces probouzení přírody přináší mnoho nových zážitků, všechny jarní dětské hry jsou výrazem právě takové radostnosti, pohybu, činnostnosti a čistoty.



Velikonoční slavnost

Při prožitku pocitu naplnění a hojnosti člověk přirozeně vnímal, že se jedná pouze o dar, který nedostává vždy automaticky, většinou pouze spíše výjimečně. V tom cítíme velkou podobnost s podzimním obdobím, konkrétně s martinskými a Michaelskými motivy. Vrcholící jaro má symbolů více, jedním z nich je vedle vajíčka - symbolu nově se rodícího života, právě velikonoční zajíc - symbol altruismu, skromnosti, pokory, čistoty a překonání tělesného pokušení (býval zobrazován u nohou Panny Marie). Podobností s podzimem je mnohem více, z určitého hlediska se i ve velikonočním mystériu jedná o překonání svazujících a ochromujících sil. Jakoby impuls, který od vánočního období žije uvnitř v srdci člověka, dostal nyní možnost své vnější realizace ve prospěch ostatních. Ne náhodou se vždy v těsné blízkosti velikonoce objevuje v kalendáři svátek svatého Jiří (Svatý Jiří byl zobrazován na koni jako rytíř zabíjející kopím saň). Postava tohoto rytíře symbolizovala bojovníka za víru, posla pevnosti na cestě k dosažení cíle. Saň je symbolem zla a nebezpečí působících na této cestě. Nás, lidi současnosti, mohou tyto svátky, s nimiž se setkáváme v období všeobecného jarního bujení a pohybu, podněcovat také ke snaze o nalezení vnitřního řádu a konkretizaci dříve stanovených cílů. Všechny obrazy, které nám poskytují tradiční činnosti tohoto období, jakoby vyprávěly o tomtéž - vynášení smrtky, pečení jidášů, pletení pomlázek, otloukání píšťaliček, zasazení semínka své vlastní rostlinky, o níž je nutno pečovat, aby nezhynula. Pohádky vyjadřující životní sílu a odhodlání, odpuštění a obětování.

Semínková slavnost

Po rozloučení s paní zimou nastal čas otevřít náruč novému životu a přivítat probouzející se jaro. V tomto čase matička země vysílá své živé síly na povrch země. V teplé náruči země odpočívala loňská semínka pod sněhovou příkryvkou a nyní nastalo období rozhodování. Která semínka přežila tuto zimu a co dobrého nám v letošním roce vyrostou? S dětmi se těšíme napozorování okolní přírody, vše roste jakoby zázrakem. S dětmi zpíváme písničky o sluníčku, které svými paprsky šimrá zem a o dešti, který vytahuje rostlinky ze země ven ...

Studánková slavnost

Aby Země mohla opravdu vydechnout, přichází lidé se svou pomocí a vyčistí jeden z možných průchodů nebo otvorů, aby ozdravná síla mohla volně proudit ven. Strážcem takové síly je pro děti víla ze studánky. Dary, jež od ní dostanou nejen v podobě vody, ale především čerstvých lesních bylin, je později přenesou rovnou do svatojánské doby.

Svatojánská slavnost

Konec června je obdobím prožívání největšího výdechu Země, kdy zemské síly jsou zcela uvolněny, rostliny planou ohněm květů a některé z nich disponují zvláštní, snad čarovnou mocí. Oheň v květech jakoby završil letošní vývoj rostliny a ta se mění v plod, dílo tohoto roku je téměř dokonáno. Staré brzy uvolní místo novému. Tento motiv je rovněž motivem křesťanským a charakterizuje přicházející čas: „Já se musím



zmenšovati, aby ty ses mohl zvětšiti.“ Oheň květů a sílu tohoto motivu vyjadřují svatojánské ohně. Sbíráme byliny do svatojánské kytice.

Všichni jsme ve svém životě dlouho žáky, těmi, kdo se učí, sbírají zkušenosti a respektují danou autoritu. Tento stav však není konečným stavem, přijde čas kdy, se žák musí stát učitelem, procítá k jednání z plného vědomí sebe sama, s odpovědností za svůj životní prostor a z vědomí důsledků svého působení. Z nevědoucího, neuvědomujícího se stává vědoucí. Z toho, kdo je obdarován, se stává ten, kdo obdarovává.

Pasování předškoláků

Konec června, doba, kdy země září barvami a začíná vydávat to nejlepší, co má. A právě to nejlepší promění později v plody. Staré umírá, aby mohlo přijít něco nového. Pro naše předškoláky právě končí jedna z etap životní pouti a otevírá se nová. Na cestě k pomyslnému prahu je doprovází učitelé společně s rodiči. Na druhé straně je čeká nejen něco nového, ale také někdo nový. Pro děti samotné je v tuto chvíli nejdůležitějším krokem odvaha opustit to staré, dobře známé, a udělat krok vstříc něčemu novému a neznámému.



7. Evaluační systém

Evaluační systém je systematický, plánovitý, průběžný proces, který probíhá v daném časovém plánu a vyhodnocuje podmínky, cíle, práci učitelů a celkové prostředí školy. Na základě výsledků hodnocení zkvalitňujeme naši práci.

Evaluační proces probíhá na úrovni třídy a školy

1. Evaluační proces na úrovni třídy

- evaluační proces tematických částí a stanovených cílů formou předtištěného archu (naplnění cílů prožitkového učení) – učitelky (po ukončení)
- evaluační proces integrovaných bloků formou předtištěného archu – učitelky (po ukončení)
- evaluační proces klíčových kompetencí – učitelky, 1x ročně
- hodnocení procesu výchovně- vzdělávací práce formou vzájemné diskuze mezi učitelkami – průběžně po celý rok + 1x ročně závěrečné vyhodnocení
- pedagogická diagnostika- učitelky ve spolupráci s chůvami 3x ročně (viz. a, b, c, d, e)

-a) probíhá průběžně, nejčastěji formou metody pozorování

-b) 2x- 3x za rok zapisujeme vývoj dítěte do předtištěného formuláře

-c) při nástupu dítěte do LMS se seznamujeme s dítětem formou adaptačního dotazníku

-d) vedeme portfolio dítěte (pracovní listy, diagnostika kresby, případně datové komentáře učitelů)

-e) výstupy pedagogické diagnostiky zařazovat do individualizace vzdělávání – učitelky, průběžně

- vyhodnocení úrovně školní zralosti u předškoláků (do konce února) a následné projednání s rodiči, případný návrh na odklad školní docházky - učitelky
- autoevaluační proces učitelů a chův - vzájemná sebereflexe učitelů v rámci pedagogických rad formou diskuze – 1x měsíčně
-SWOT analýza – 2x ročně
- hospitační činnost ředitelky školy
- rozhovory s rodiči (hovorové hodiny – 3x – 4x rok)

2. Evaluační proces na úrovni školy

- Ředitelka provede komplexní SWOT analýzu.
- Jednou ročně zpracuje ředitelka školy výroční zprávu pro zřizovatele školy.
- Hodnocení podmínek předškolního vzdělávání

-vyhodnocení krátkodobých záměrů, případně stanovení nových záměrů – všichni zaměstnanci (učitelky, chůvy)

-vyhodnocení 1x za tři roky, po uplynutí platnosti švp pv – všichni zaměstnanci (učitelky, chůvy)

- Hodnocení švp pv – 1x za 3 roky, učitelky a chůvy
- Dotazník pro rodiče – 1x ročně
- Pedagogické porady (1x měsíčně)